

ΕΤΟΣ
640

ΤΑ ΝΕΑ
ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ
19.548

3-4 Οκτωβρίου 2009

ΑΙΧΜΕΣ

Η συνταγή

Αυτή η προεκλογική περίοδος δεν ήταν σαν τις άλλες. Για πολλούς λόγους. Κυρίως όμως γιατί ήταν η πρώτη φορά από τη μεταπολίτευση που ολόκληρος ο πολιτικός διάλογος κινήθηκε όχι γύρω από τις θέσεις και το έργο της κυβέρνησης, αλλά γύρω από τις προτάσεις της αντιπολίτευσης.

ΗΤΑΝ ένα στρατηγικό λάθος του κ. Καραμανλή και ταυτόχρονα η πιο ηχηρή ομολογία της επερχόμενης ήττας.

ΕΞΙΣΟΥ λάθος ήταν και το ερώτημα που προσπάθησε με τόση επιμονή να θέσει η Νέα Δημοκρατία: πού θα βρείτε τα λεφτά.

ΠΡΩΤΟΝ, γιατί όσο αφορά τον κ. Γ. Παπανδρέου άλλο τόσο αφορά και τον κ. Καραμανλή. Η πάταξη της φοροδιαφυγής, για παράδειγμα, που θυμήθηκε ο Πρωθυπουργός αλλά και ο περιορισμός της σπατάλης που επανέφερε στο τραπέζι, είναι το ίδιο υποθετικές πηγές εσόδων όσο και η είσπραξη των ληξιπρόθεσμων χρεών στις οποίες υπολογίζει ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ και κυρίως, γιατί η ουσία της διαφοράς μεταξύ των δύο κομμάτων δεν είναι μόνο το από πού θα εισπράξουν τους φόρους, όσο η θέληση του ΠΑΣΟΚ να αποφυγή μια πολιτική λιτότητας στο ξεκίνημα της θητείας του. Γι' αυτόν τον λόγο άλλωστε θα ζητήσει και από την Ευρωπαϊκή Ένωση παράταση της περιόδου προσαρμογής.

ΕΝΑΣ τεχνokrάτης οικονομολόγος θα μπορούσε να αναφέρει μύρια όσα επιχειρήματα γιατί μια τέτοια πολιτική μπορεί να είναι επικίνδυνη για το δημόσιο χρέος και τον δανεισμό.

ΣΤΟ ΠΑΣΟΚ όμως ασφαλώς δεν ξεχνούν την εμπειρία της διακυβέρνησης Σημίτη: αν και είχε τις καλύτερες ίσως επιδόσεις από κάθε άλλη κυβέρνηση της μεταπολίτευσης, κατάφερε να γίνει μια από τις πιο αντιδημοφιλείς.

ΓΙΑ να το πούμε διαφορετικά, το πρόβλημα της Ελλάδας δεν είναι οικονομικό, αλλά πολιτικό. Όλοι γνωρίζουν τι πρέπει να γίνει, κανείς όμως δεν έχει καταφέρει να δημιουργήσει τις πολιτικές προϋποθέσεις για να επιτευχθούν οι απαραίτητες μεταρρυθμίσεις.

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ορισμένοι που πιστεύουν ότι μέσα στον πρώτο κιόλας χρόνο της διακυβέρνησης, όσο δηλαδή έχει ναυπηγήσει η λαϊκή εντολή, το ΠΑΣΟΚ πρέπει να προχωρήσει σε όλες τις αλλαγές που θα έχουν πολιτικό κόστος.

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ βέβαια για συνταγή καταστροφής. Μια κυβέρνηση που ανοίγει όλα τα μέτωπα ταυτόχρονα καταφέρνει να δημιουργήσει μόνο εκθροούς. Αντίθετα, μια επιτυχημένη κυβέρνηση έχει σαφή αίσθηση των προτεραιοτήτων και των συμμαχιών που χρειάζεται για να προχωρήσει.

ΑΚΡΙΒΩΣ σε μια τέτοια λογική εντάσσεται και η απόφαση του κ. Γ. Παπανδρέου να ξεκινήσει με ένα σαφές δείγμα γραφής υπέρ των χαμηλόμισθων. Ακόμα και αν αυτό σημαίνει ότι θα χρειαστεί να αυξηθεί για έναν χρόνο ο δημόσιος δανεισμός.

Η στήριξη των μεταρρυθμίσεων από τα στρώματα που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του ΠΑΣΟΚ είναι εκ των ων ουκ άνευ για την επιτυχία τους. Αλλά βέβαια δεν αποτελεί λευκή επιταγή.

ΑΝ προχωρήσουν πράγματι οι αλλαγές και αν αντιμετωπιστούν αυτά τα περίφημα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας τότε η πολιτική του ΠΑΣΟΚ θα δικαιωθεί.

ΑΝ αντίθετα επανέλθουμε στον στείρο λαϊκισμό της ήπιας προσαρμογής του κ. Καραμανλή, που δεν ήταν τίποτα άλλο από το άλλοθι της απραξίας βασισμένο σε μια μεταφυσική πίστη στις «αγορές», τότε απλώς θα βρεθούμε σε ακόμα χειρότερη θέση από τη σημερινή.

ΠΟΛΛΟΙ αμφιβάλλουν αν υπάρχει μια τέτοια περιθώριο!

Παντελής Καψής
kapsis@dolnet.gr

Η ΛΥΠΗΤΕΡΗ

Του ΚΩΣΤΑ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τα σημάδια που προμήνυαν από την αρχή πως το έργο Καραμανλή θα έχει κακό φινάλε

Ανατομία μιας αποτυχίας

Τώρα που ο κύκλος κλείνει κι έφθασε η ώρα των αποχαιρετισμών, πρέπει να ξεδιαλύνουμε κι αυτό το μυστήριο που αφήνει πίσω φεύγοντας ο Καραμανλής: Τι λάθος έκανε; Πώς έφθασε τόσο γρήγορα σε τόσο κακό τέλος η πανίσχυρη, ως πρόσφατα, κυριαρχία του; Γιατί σφραγίστηκε με το στίγμα της αποτυχίας μια πολιτική θητεία που ευλογήθηκε με τόση καλή τύχη στην έναρξή της κι ένας άνθρωπος που ήρθε στην εξουσία με τους καλύτερους και τις καλύτερες - υποθέτω - προθέσεις;

Του ΠΑΥΛΟΥ ΤΣΙΜΑ

πό την αρχή, από τότε που η αυλαία άνοιγε μέσα σε θύελλα χειροκροτημάτων;

Είχα ρωτήσει, θυμάμαι, παραμονές των εκλογών του 2004 έναν στενό, τότε, συνεργάτη του Καραμανλή με ποια φιλοδοξία, με ποιο σχέδιο προσέρχονται στην εξουσία. «Ο άλλος Καραμανλής φιλοδοξούσε την ένταξη στην Ευρώπη ως εθνική ασφάλεια ζωής, ο Ανδρέας έναν πολιτικό και κοινωνικό αναδασμό, ο Σημίτης την ΟΝΕ. Εσείς; Τι θέλετε να πετύχετε;». Η απάντηση ήταν η εξής: «Δυστυχώς, εμείς δεν έχουμε έναν τέτοιο κεντρικό στόχο». Ούτε είχαν, ούτε προσπάθησαν να επινοήσουν. Για πρώτη φορά, από το 1974, ένα πολιτικό κόμμα ερχόταν στην εξουσία με μόνη φιλοδοξία την εξουσία την ίδια! Και αυτό ήταν το πρώτο κακό σημάδι. Η πρώτη και σοβαρότερη αιτία

της αποτυχίας που θα ερχόταν.

Θυμάμαι επίσης όταν ο Γ. Αλογοσκούφης προχωρούσε στη διαβόητη «απογραφή» - άλλαζε δηλαδή τον τρόπο υπολογισμού των αμυντικών δαπανών, ώστε να εμφανίσει αναδρομικά παραφουσκωμένα τα ελλείμματα των παλαιών χρήσεων - έναν σημαντικό κοινοτικό αξιωματούχο να απορεί: «Πρώτη φορά βλέπω μια χώρα να διαπράττει μια τέτοια απάτη εις βάρος του

Καπετάνιος σ' ένα πλοίο δίχως ρότα, δίχως προορισμό, που έπλεε με μόνη φιλοδοξία να συνεχίσει να πλέει, ο Καραμανλής έβαλε τον αυτόματο πιλότο και παραδόθηκε σιγά σιγά, ανεπαισθήτως, στο τσούρμιο του

εαυτού της. Γιατί το κάνετε;». Και τον θυμάμαι αργότερα να εξομολογείται ότι η μόνη απάντηση που του φάνηκε πειστική ήταν πως η «απογραφή» γίνεται για λόγους πολιτικούς, για να αμαυρωθεί και να εξουθενωθεί ο ηττημένος πολιτικός αντίπαλος. Ήταν η εποχή που στους κύκλους των «διαφωτιστών» του Καραμανλισμού κυκλοφορούσε η τρελή ιδέα πως η ηγεμονία Καραμανλή θα αλλάξει τη διπολική αρχιτεκτονική του πολιτικού συστήματος και ότι οι τετραετίες Καραμανλή θα διαδέχονται η μία την άλλη ως τα βήθη του χρόνου. Η ιδέα ήταν ανόητη, αλλά ακίνδυνη. Το επικίνδυνο ήταν ότι ένα «σύστημα», που είχε ανέβει στην εξουσία με μόνη φιλοδοξία την εξουσία την ίδια, έδειχνε πρόθυμο να χρησιμοποιήσει κάθε μέσο, κάθε κόλπο - η «απογραφή» ήταν το

πρώτο - αδιαφορώντας για τις συνέπειες, ώστε να εξασφαλίσει τη διαιώνισή του στην εξουσία. Ήταν ένα δεύτερο κακό σημάδι. Η ηθική απο-νομιμοποίηση ήταν ζήτημα χρόνου να επισυμβεί. Ακόμη κι αν δεν υπήρχαν ο Εφραίμ και το Βατοπέδι.

Κι έπειτα ήρθαν τα σημάδια πως την ώρα που ο Καραμανλής διακήρυττε την ενάρετη διακυβέρνηση, «σεμνά και ταπεινά», εκείνοι που υποβάσταζαν τον θρόνο του έκλειναν στην κομματική πελατεία το μάτι: «Ανοιξαμε και σας περιμένουμε». Καπετάνιος σ' ένα πλοίο δίχως ρότα, δίχως προορισμό, που έπλεε με μόνη φιλοδοξία να συνεχίσει να πλέει, ο Καραμανλής έβαλε τον αυτόματο πιλότο και παραδόθηκε σιγά σιγά, ανεπαισθήτως, στο τσούρμιο του. Το αποτέλεσμα: Μέσα σε πέντε χρόνια, οι καταναλωτικές, μη παραγωγικές δαπάνες του Δημοσίου διπλασιάστηκαν! Η εξυπηρέτηση των πελατών έφερε αύξηση στο κόστος της γραφειοκρατίας κατά 8,5 δισ. τον χρόνο! Και μόνον επί θητείας Αβραμόπουλου στο Υγείας - παράδειγμα χαρακτηριστικό - η δαπάνη για φάρμακα, ως ποσοστό του ΑΕΠ, αυξήθηκε με ρυθμό 37% τον χρόνο. Ούτε επιδημία πανώλης να αντιμετωπίζαμε!

Κάπως έτσι, σε καιρούς φθηνού χρήματος και εύκολου δανεισμού, η δική μας φούσκα δεν αναπτύχθηκε στις μετοχές ή τα ακίνητα, όπως αλλού, αλλά - κατά παγκόσμια πρωτοτυπία - στις δαπάνες του Δημοσίου. Η φούσκα έσκασε. Και αποκάλυψε ότι το κράτος δανειζόταν και ξόδευε για να διευρύνει την πολιτική πελατεία των διαχειριστών του κράτους. Η πολιτική ατίμωση συνοδεύει την αποτυχία στην οικονομική διαχείριση.

Είχαμε λοιπόν εγκαίρως τα σημάδια. Ούτε απροσδόκητη, ούτε ανεξήγητη ήταν η αποτυχία. Μα είναι ασφαλώς διδακτική. Για τους επόμενους...